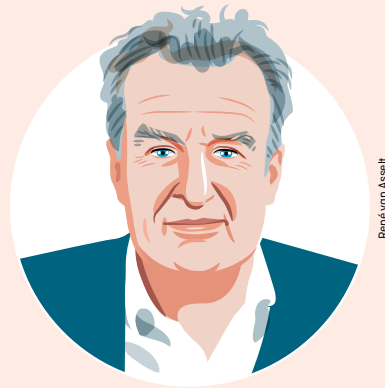

Waarom moeten al die leuke landen in datzelfde keurslijf?

René van Asselt

De hertog van Koerland was diep onder de indruk van ons land. En dus probeerde de Duits-Baltische edelman Jakob Kettler in de zeventiende eeuw Nederland na te bootsen aan de Oostzee. Hij bouwde een nieuw Amsterdam, Windau (nu Ventspils geheten). *Spoiler*: ja, het stadje heeft een haven, maar lijkt verder in niets op Amsterdam.

De hertog wilde ook een VOC, met heuse koloniën. Dus tuigde hij een vloot op met liefst 61 oorlogsschepen, en plantte een Koerse vlag op het eiland Sint-Andreas in Gambia en op Tobago in de Cariben. In Koerland zelf (nu een deel van Letland) bouwde een afstammeling van hem een megalomaan paleis, Rundāle, kaliber Versailles.

Een paar jaar geleden maakten mijn vrouw en ik een roadtrip langs de Oostzee, met als leidraad de boeken van Jan Brokken (vooral *Baltische zielen* was nuttig), en beseften dat Europa sinds de toetreding van de voormalig communistische landen in 2004 de gedroomde vakantiebestemming is. Tien uur in een vliegtuig? Nergens voor nodig. Blijf hier en ervaar het motto van die grote Europeaan, Erasmus: 'Heel de wereld is mijn vaderland.' Daarmee bedoelde onze Rotterdammer natuurlijk de Oude Wereld (hij kwam niet verder dan Italië en Engeland).

Europa heeft een grandioze geschiedenis en een duizelingwekkende diversiteit. Stap in de auto, rijd 100 kilometer en je bent in een andere wereld. Met verdampte koninkrijken, een andere taal, een andere keuken, andere oorlogen. Dat merk je voortdurend als je de Baltische kustlijn volgt.

Voor Nederlanders is dat extra leuk. Al ver voor Nederland in kolonialisme en slavernij stapte, was het welvarend door de handel met deze landen, die raadspensionaris Johan de Witt de 'moedernegotie' noemde. Je ziet het al na een uurtje rijden vanaf Lübeck: midden in Wismar staat een Hollandse fontein. Let ook op het rood-zwarte bakstenen gotische gebouw 'Alter Schwede', dat verwijst naar de periode in de negentiende eeuw dat dit deel van Duitsland Zweeds was. Er zit nu een niet onwaardig restaurant (wel reserveren, het loopt elke avond storm).

Ook de menselijke biodiversiteit is ongekend. Dat merk je als je door de Suwalki-corrridor rijdt, tussen Polen en Litouwen – nu in het nieuws vanwege de NAVO-oefeningen daar. Polen (en andere Slavische volkeren) zijn aan de stugge kant. Maar in de Baltische landen kijken mensen je opeens recht in de ogen, ze zien eruit als Scandinaviërs, spreken goed Engels en zijn blij dat ze eindelijk weer bij ons horen.

Dat zie je bijvoorbeeld in Klaipėda, met dat ruime plein waar Hitler de boel heeft staan opzweepen. Bent u er toch, neem dan de pont naar de Koerse Schoorwal, een dunne landtong vol duinen. Rijd de weg af tot Nida (lieflijk haventje) en zwaai naar de Russen die de parel van Pruisen, Königsberg (nu Kaliningrad), hebben ingepikt en dat niet gaan teruggeven, zoals Nederland in 1963 wel braaf deed met zijn ingepikte stukjes Duitsland.

Bram Peper (1940-2022), voormalig burgemeester van Rotterdam en hoogleraar sociologie, vond dat 'subsidiariteit' de pijler onder de Europese samenwerking hoort te zijn. Bij de uitbreiding naar Oost-Europa schreef hij in *Hollands Maandblad*: 'Een centraal gezag zou zich niet moeten bemoeien met zaken die beter op een lager niveau kunnen worden geregeld.'

Tja. In Oost-Europa zijn ze minder gesteld op het multiculturalisme dan in West-Europa – maar dat mag niet. Geen uitzonderingen, 20.000 euro boete per geweigerde immigrant! Frankrijk bouwde zo veel kerncentrales dat het land een zeer lage CO₂-uitstoot per hoofd van de bevolking heeft. Toch legt het centraal gezag dezelfde 'duurzaamheidsverplichting' op. Met als gevolg dat klapwiekende monsters de groene Franse heuvels verpesten. Geen uitzonderingen!

In de Baltische landen kun je uren door de bossen rijden zonder een tegenligger te zien. Toch moet Nederland, met zijn hoge bevolkingsdichtheid, evenveel Natura 2000-gebieden beschermen als dunbevolkte landen. Nederland exporteert melk en ander voedsel naar heel Europa, dus lijkt het logisch als Nederland voor mest en stikstof een uitzondering krijgt. Maar nee hoor: Nederland moest op last van het centraal gezag al zijn visserijvloot mutileren, en nu is de veeteelt aan de beurt.

Europa, 'ons vaderland', is zeer divers. Dat maakt het des te vreemder dat al die verschillende landen in hetzelfde keurslijf moeten. Elk land evenveel laadpalen, transgenders, windmolens en hoofddoekjes!

Stap in de auto, rijd 100 kilometer en je bent in een andere wereld